

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка  
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин  
Кафедра права та публічного управління

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор ННІ історії, права та  
міжнародних відносин

 Олександр ЖУКОВ

«29» серпня 2025 р.

## **РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС**

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність D8 Право

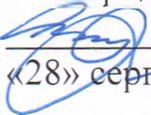
Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

**ПОГОДЖЕНО**

Голова науково-методичної комісії  
ННІ історії, права та  
міжнародних відносин

 Світлана МОЦАК

«28» серпня 2025 р.

Розробник:

Мирославський С.В. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та публічного управління

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та публічного управління  
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри  
кандидат педагогічних наук, доцент

Олена ІВАНІЙ

### Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Бакалавр	Обов'язкова
		<b>Рік підготовки:</b>
4-й		
<b>Семестр</b>		
Загальна кількість годин - 120		7-й
		<b>Лекції</b>
		20 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>
		20 год.
		<b>Лабораторні</b>
		-
		<b>Самостійна робота</b>
		78 год.
		<b>Консультації:</b>
	2 год.	
	<b>Вид контролю:</b> екзамен	

## 1. Мета вивчення навчальної дисципліни

**Метою викладання навчальної дисципліни «Господарський процес» є:** надання студентам ґрунтовних знань з основ господарського процесуального права, що регулює порядок здійснення господарського судочинства. Особлива увага приділяється вивченню принципів, на яких будується ця галузь права, а також методам і способам організації процесу у господарських судах. Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та розвиток практичних навичок, необхідних для ефективної роботи у сфері господарського права, включаючи вміння застосовувати законодавчі норми на практиці й вирішувати юридичні питання в рамках господарського судочинства.

**Основними завданнями вивчення дисципліни «Господарський процес» є** формування у здобувачів освіти: вміння самостійно працювати з джерелами процесуального права; юридично обґрунтовано та аргументовано вирішувати процесуальні задачі; самостійно аналізувати правові ситуації, що містять ознаки господарського спору та правильно застосовувати норми права для їх вирішення; складати господарсько-процесуальні документи; застосовувати господарсько-судову практику для вирішення господарських спорів та під час розгляду інших справ, віднесених до юрисдикції господарських судів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

### **знати:**

- понятійний апарат господарського процесуального права;
- принципи та методи господарського процесу;
- підвідомчість та підсудність справ господарським судам;
- процесуальні строки та судові витрати;
- форми господарського судочинства;
- зміст прав та обов'язків всіх учасників господарського процесу на різних стадіях господарського процесу;
- систему судових актів, які виносить господарський суд у процесі розв'язання господарських спорів;
- зміст та засади розгляду господарських справ третейськими судами;
- особливості виконання рішення, ухвали, постанови господарського суду.

### **вміти:**

- визначати належні факти для аналізу;
- аналізувати законодавство та судову практику;
- застосовувати норми господарського права при вирішенні спорів у господарських і третейських судах;
- складати процесуальні документи та проекти актів правозастосування;
- аналізувати господарські спори на підставі актуальної судової практики.

Навчальна дисципліна «Господарський процес» входить до переліку обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми (цикл професійної підготовки).

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних і спеціальних компетентностей**:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності, а саме**: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

## **2. Передумови для вивчення дисципліни**

Навчальна дисципліна «Господарський процес» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Загальна теорія права», «Конституційне право», «Цивільне право», «Адміністративне право», «Господарське право».

### **3. Результати навчання за дисципліною**

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

### **4. Види навчальних занять та контрольні заходи з дисципліни**

Організація і проведення поточного, семестрового контролю здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до нормативної бази Університету. Дистанційні технології навчання передбачають здійснення взаємодії між учасниками освітнього процесу як асинхронно, так і синхронно в часі. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через систему управління навчанням університету платформу Moodle, відеоконференції ZOOM, Google Meet.

Види навчальних занять

Лекція – вид навчальних занять, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекцій та їх змісту, але має право вибору щодо

дискусійних трактувань навчального матеріалу, форм і засобів доведення його до здобувачів вищої освіти.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачені як практичні, так і семінарські заняття.

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем вищої освіти відповідно сформульованих завдань. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувача вищої освіти, розв'язання завдань з їх обговоренням, розв'язання контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує дискусію за попередньо визначеними проблемами, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів, есе тощо).

На семінарському занятті викладач оцінює якість виконання здобувачами вищої освіти індивідуальних завдань, їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу в час, вільний від аудиторних навчальних занять. Метою СР здобувача вищої освіти є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів вищої освіти самостійності у здобутті і поглибленні знань, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на світовому ринку праці.

Види самостійної роботи студентів: робота з основною та додатковою літературою, аналіз нормативно-правових актів та судової практики; самостійне вивчення матеріалу; пошук необхідної інформації в мережі Інтернет; складання процесуальних документів; перегляд відеоматеріалу за тематикою дисципліни; підготовка усного повідомлення для виступу на занятті; написання реферату; підготовка доповіді; підготовка до участі у дискусії; виконання завдань для самоконтролю.

Зміст СР здобувача вищої освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями для виконання.

Під час роботи заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Об'єктом додаткового заохочення здобувачів за рішенням кафедри може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі студентських наукових конференцій, підготовка та публікація результатів наукового студентського дослідження.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про

порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті.

Навчальним планом передбачена консультація як вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу.

Поточний контроль може проводитися у формах усного, письмового або письмово-усного, експрес-контролю чи комп'ютерного тестування, колоквиуму, оцінювання виступів на практичних/семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо, як під час навчальних занять, так і самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену. Екзамен для здобувачів освіти проводиться за білетами, кожен з яких включає не менше трьох питань. Питання, що включаються до білетів добираються в межах програмних питань, що складають зміст навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти може бути не допущений до семестрового контролю, якщо у встановлені графіком освітнього процесу терміни він не підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання, оцінювання яких, згідно з робочою програмою навчальної дисципліни, має відбутися під час семестру.

Студентам, які одержали під час сесії незадовільні оцінки, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість, як правило, до початку наступного семестру. Повторне складання екзамену допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий — комісії, яка створюється директором ННІ історії, права та міжнародних відносин.

#### **4.1. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю**

Критеріями оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти є:

- для усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладу; використання основної та додаткової літератури, судової практики; вміння робити порівняння та висновки;
- для виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки.
- для самостійної роботи: вміння здобувачів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, добирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань, аналізувати наукові публікації за визначеною тематикою; рівень самостійної підготовки студентів із певних тем, самостійне виконання завдань.

Оцінювання результатів аудиторної роботи здійснюється за наступними критеріями:

- доповідь (виступ на задану тему) – від 1 до 4 балів;

- експрес опитування – від 1 до 4 балів;
- розв’язання кейсу, задачу – від 1 до 5 балів;
- тестування (з набору суджень вибрати вірні) – від 1 до 5 балів;
- наукова робота (есе, реферат) – від 1 до 10 балів.

#### **Доповідь: максимум 4 бали**

Бали	Пояснення
4	Здобувач має високий рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами та судовою практикою, виконує необхідні дослідження, демонструє відмінне розуміння теми, проводить аналіз на високому рівні, дає чіткі, добре структуровані відповіді.
3	Здобувач має хороший рівень знань і розуміння основного матеріалу; ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, судовою практикою, показує добре розуміння теми та може відповідати на запитання як викладача, так і студентів.
2	Здобувач має базові знання та розуміння основного матеріалу; частково ознайомлений із основними бібліографічними джерелами, показує базове розуміння питань, що стосуються курсу, може відповідати на запитання як викладача, так і студентів.
1	Здобувач демонструє обмежені знання з проблематики навчальної дисципліни, дає відповіді на запитання як викладача, так і студентів з теми

#### **Експрес-опитування: максимум 4 бали**

Бали	Пояснення
4	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, у тому числі і судову практику та надав повну, обґрунтовану відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми з достатньою аргументацією
3	Здобувач загалом правильно вживає правничу термінологію, проте є неточності у вживанні; провів збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, однак надав неповну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; є поодинокі недоліки у послідовності викладу матеріалу
2	Здобувач допускає помилки у вживанні правничої термінології; провів збір та неповний аналіз матеріалів та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить окремі неточності; наявні недоліки у послідовності викладу матеріалу
1	Здобувач допускає суттєві помилки у вживанні правничої

	термінології; провів неповний збір та аналіз матеріалів та надав фрагментарну відповідь з коротким висновком щодо окремої проблеми, який містить юридичні помилки; є суттєві помилки та недоліки в послідовності викладу матеріалу.
--	---

***Розв'язання кейса (задачі): максимум 5 балів***

Бали	Пояснення
5	Здобувач вірно застосовує набуті знання для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях, виокремлює юридично значущі факти, формулює обґрунтовані правові висновки; правильно вживає правничу термінологію
3 - 4	Здобувач вірно застосовує набуті знання для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях, виокремлює юридично значущі факти, формулює обґрунтовані правові висновки; є окремі помилки у використанні правничої термінології
від 1 до 2	Наявні помилки у застосуванні здобувачем набутих знань для аналізу практичних проблем та у різних правових ситуаціях; здобувач частково виокремлює юридично значущі факти, не формулює обґрунтовані правові висновки; є істотні помилки у використанні правничої термінології

***Тестування: максимум 5 балів***

*Форми тестів:*

*Вибір однієї правильної відповіді* – максимум 1 бал, якщо здобувач обрав вірну відповідь, 0 балів – якщо неправильну.

*Встановлення відповідності* – максимум 2 бали, якщо здобувач встановив всі відповідності вірно; якщо здобувачем не встановлено всі відповідності вірно – 0,5 бали за кожен вірно встановлену відповідність;

*Встановлення правильної послідовності* – максимум 3 бали, якщо здобувач встановив правильно всю послідовність, якщо здобувачем не встановлено всю послідовність правильно – 0,5 бали за кожен вірно встановлену послідовність.

***Наукова робота: максимум 10 балів***

Бали	Пояснення
10	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; наукова робота містить коректне посилання на використані джерела; виклад – логічний; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи.
9	Здобувач правильно вживає правничу термінологію; провів збір

	матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки; є поодинокі недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; аргументовано відповів на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи
8	Наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів збір матеріалів за темою наукової роботи з різних джерел, провів інтегрований аналіз цих матеріалів, виокремив юридично значущі факти і сформулював обґрунтовані правові висновки, які містять окремі неточності; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи є частково аргументованими
від 1 до 7	Наявні неточності у вживанні здобувачем правничої термінології; провів частковий збір матеріалів за темою наукової роботи, в тому числі використовуючи доступні інформаційні технології, провів фрагментарний аналіз цих матеріалів, частково виокремив юридично значущі факти і сформулював правові висновки, які недостатньо обґрунтовані; є недоліки в оформленні використаних джерел та/або послідовності викладу матеріалу; відповіді здобувача на поставлені запитання за результатами презентації наукової роботи неаргументовані.

### Самостійна робота

Бали	Критерії та показники оцінки діяльності здобувача освіти
25	Завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів, з застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Здобувач освіти працює з науковою літературою, оцінює риторичні та комунікативні явища; робить висновки; вміє формулювати та обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами підготовки виступів, доповідей; креативно підходить до їх підготовки; прагне до самовдосконалення і саморозвитку
20	Завдання до самостійної роботи виконані в повному обсязі, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Здобувач освіти працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами підготовки виступів, доповідей, бесід і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності та ініціативності.

15	Завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без прикладів. У роботі допускаються помилки, неточне вживання термінів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання термінології
10	Завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, але не втілює їх у практику; комунікативні навички мають низький рівень розвитку.
5	Виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, порушена структура викладу, відсутні приклади. Основу складають необґрунтоване копіювання чужих думок, позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити власні висновки, не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, відсутній творчий компонент цього виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

#### 4.2. Розподіл балів

Поточний контроль										Разом	Сума	Підсумк. (екзамен)	Загальна сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10				
4	5	4	4	5	4	5	4	5	10	50	75	25	100
Контроль самостійної роботи										25			

#### 4.3. Шкала оцінювання підсумкового контролю: національна та ЄКТС

<i>За шкалою ЄКТС</i>	<i>За 100-бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою (форма контролю –</i>	<i>Пояснення</i>
-----------------------	------------------------------	---	------------------

		<i>екзамен)</i>	
A	90-100	відмінно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
B	82-89	добре	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
C	74-81		Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані правильно з незначною кількістю суттєвих помилок.
D	64-73	задовільно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані нижче середнього рівня, але зі значною кількістю помилок.
E	60-63		Кредити зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	Кредити не зараховано. Здобувачу надається можливість скласти визначені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
F	1-34	незадовільно з повторним вивченням курсу	Кредити не зараховано. Здобувач повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни

#### 4.4. Питання, які виносяться на підсумковий контроль з дисципліни «Господарський процес»

1. Поняття господарського процесуального права.
2. Предмет і метод господарського процесуального права.
3. Система господарського процесуального права.
4. Джерела господарського процесуального права.
5. Принципи господарського процесуального права.
6. Етапи розвитку господарських судів
7. Поняття, завдання та система господарських судів України.
8. Правовий статус суддів господарського суду
9. Інстанційна юрисдикція господарських судів
10. Підвідомчість та підсудність справ господарським судам
11. Склад учасників справи в господарському процесі. Права і обов'язки учасників справи в господарському процесі.
12. Сторони в господарському процесі. Процесуальні права та обов'язки сторін в господарському процесі.

13. Процесуальна співучасть у господарському процесі. Заміна неналежного відповідача.
14. Треті особи в господарському процесі. Види третіх осіб в господарському процесі.
15. Процесуальне представництво в господарському процесі та його види.
16. Правове становище інших учасників господарського процесу.
17. Поняття доказування в господарському процесі. Предмет доказування в господарському процесі.
18. Поняття і види судових доказів в господарському процесі.
19. Показання свідків в господарському процесі.
20. Письмові та речові докази в господарському процесі. Електронні докази. Висновок експерта в господарському процесі.
21. Обов'язок доказування і подання доказів.
22. Підстави звільнення від доказування.
23. Належність і допустимість доказів. Достовірність доказів. Вірогідність доказів.
24. Забезпечення доказів.
25. Оцінка доказів.
26. Процесуальні строки. Види строків.
27. Обчислення процесуальних строків.
28. Судові витрати. Склад судових витрат.
29. Розподіл судових витрат.
30. Наказне провадження.
31. Особливості розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст судового наказу.
32. Розгляд заяви про скасування судового наказу та набрання судовим наказом законної сили.
33. Позовне провадження.
34. Підготовче провадження.
35. Письмові заяви учасників справи.
36. Заяви з процесуальних питань.
37. Розгляд господарської справи.
38. Право на позов у господарському процесі. Порядок реалізації права на позов в господарському процесі.
39. Позов у господарському процесі: поняття та елементи. Види позовів.
40. Поняття позовної заяви. Загальні вимоги до форми та змісту позовної заяви. Ціна позову. Документи, які додаються до позовної заяви.
41. Відзив на позовну заяву. Відповідь на відзив.
42. Забезпечення позову в господарському процесі (поняття та підстави). Заходи забезпечення позову.
43. Сутність і поняття апеляційного провадження. Відкриття апеляційного провадження.
44. Порядок розгляду справи в апеляційній інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції.

45. Сутність і поняття касаційного провадження. Порядок розгляду касаційної скарги.
46. Повноваження суду касаційної інстанції.
47. Передача справ на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду.
48. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
49. Звернення судових рішень до виконання. Обов'язковість судових рішень. Органи примусового виконання судових рішень.
50. Підстави для виконання судових рішень. Вимоги законодавства щодо наказу господарського суду. Строк і порядок пред'явлення наказу до виконання.
51. Судовий контроль за виконанням судових рішень. Поворот виконання рішення, постанови господарського суду.
52. Звернення до господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави.
53. Виконання судових доручень іноземних судів.
54. Третейські суди: завдання та порядок організації.
55. Види третейських судів.
56. Порядок третейського розгляду господарських спорів.
57. Прийняття рішення третейським судом.

## **5. Програма навчальної дисципліни**

Програма навчальної дисципліни «Господарський процес» складається з одного модулю:

- Тема 1. Господарське процесуальне право: поняття, предмет і метод, система.
- Тема 2. Господарські суди в судовій системі України. Юрисдикція господарських судів.
- Тема 3. Учасники господарського судочинства.
- Тема 4. Докази та доказування в господарському процесі.
- Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати.
- Тема 6. Наказне та позовне провадження.
- Тема 7. Позов в господарському процесі.
- Тема 8. Перегляд судових рішень.
- Тема 9. Виконання судових рішень у господарських справах.
- Тема 10. Провадження у справах за участю іноземних осіб. провадження у справах про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів.

## **6. Інформаційний зміст навчальної дисципліни**

### **6.1. Тематичні розділи**

## **Тема 1. Господарське процесуальне право: поняття, предмет і метод, система**

Поняття господарського процесуального права.

Предмет і метод господарського процесуального права.

Система господарського процесуального права.

Джерела господарського процесуального права.

Принципи господарського процесуального права.

## **Тема 2. Господарські суди в судовій системі України. Юрисдикція господарських судів**

Етапи розвитку господарських судів. Поняття, завдання та система господарських судів України.

Правовий статус суддів господарського суду.

Інстанційна юрисдикція господарських судів.

Підвідомчість та підсудність справ господарським судам.

## **Тема 3. Учасники господарського судочинства**

Склад учасників справи в господарському процесі. Права і обов'язки учасників справи в господарському процесі.

Сторони в господарському процесі. Процесуальні права та обов'язки сторін в господарському процесі.

Процесуальна співучасть у господарському процесі. Заміна неналежного відповідача.

Треті особи в господарському процесі. Види третіх осіб в господарському процесі.

Процесуальне представництво в господарському процесі та його види.

Правове становище інших учасників господарського процесу.

## **Тема 4. Докази та доказування в господарському процесі**

Поняття доказування в господарському процесі. Предмет доказування в господарському процесі.

Поняття і види судових доказів в господарському процесі.

Показання свідків в господарському процесі.

Письмові та речові докази в господарському процесі. Електронні докази.

Висновок експерта в господарському процесі.

Обов'язок доказування і подання доказів.

Підстави звільнення від доказування.

Належність і допустимість доказів. Достовірність доказів. Вірогідність доказів.

Забезпечення доказів.

Оцінка доказів.

## **Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати**

Процесуальні строки. Види строків. Обчислення процесуальних строків.

Судові витрати. Склад судових витрат. Розподіл судових витрат.

## **Тема 6. Наказне та позовне провадження**

Наказне провадження. Особливості розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Розгляд заяви про скасування судового наказу та набрання судовим наказом законної сили.

Позовне провадження. Підготовче провадження. Письмові заяви учасників справи. Заяви з процесуальних питань. Розгляд господарської справи

## **Тема 7. Позов в господарському процесі**

Право на позов у господарському процесі. Порядок реалізації права на позов в господарському процесі.

Позов у господарському процесі: поняття та елементи. Види позовів.

Поняття позовної заяви. Загальні вимоги до форми та змісту позовної заяви. Ціна позову. Документи, які додаються до позовної заяви.

Відзив на позовну заяву. Відповідь на відзив.

Забезпечення позову в господарському процесі (поняття та підстави). Заходи забезпечення позову.

## **Тема 8. Перегляд судових рішень**

Сутність і поняття апеляційного провадження. Відкриття апеляційного провадження.

Порядок розгляду справи в апеляційній інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції.

Сутність і поняття касаційного провадження. Порядок розгляду касаційної скарги.

Повноваження суду касаційної інстанції.

Передача справ на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду.

Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

## **Тема 9. Виконання судових рішень у господарських справах**

Звернення судових рішень до виконання. Обов'язковість судових рішень. Органи примусового виконання судових рішень.

Підстави для виконання судових рішень. Вимоги законодавства щодо наказу господарського суду. Строк і порядок пред'явлення наказу до виконання.

Судовий контроль за виконанням судових рішень. Поворот виконання рішення, постанови господарського суду.

## **Тема 10. Провадження у справах за участю іноземних осіб. провадження у справах про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів**

Звернення до господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави.

Виконання судових доручень іноземних судів.  
Третейські суди: завдання та порядок організації.  
Види третейських судів.  
Порядок третейського розгляду господарських спорів.  
Прийняття рішення третейським судом.

## 6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
Тема 1. Господарське процесуальне право: поняття, предмет і метод, система	12	2	2			8
Тема 2. Господарські суди в судовій системі України. Юрисдикція господарських судів	12	2	2			8
Тема 3. Учасники господарського судочинства	12	2	2			8
Тема 4. Докази та доказування в господарському процесі	12	2	2			8
Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати	12	2	2			8
Тема 6. Наказне та позовне провадження.	12	2	2			8
Тема 7. Позов в господарському процесі	12	2	2			8
Тема 8. Перегляд судових рішень	10	2	2			6
Тема 9. Виконання судових рішень у господарських справах	12	2	2			8
Тема 10. Провадження у справах за участю іноземних осіб. провадження у справах про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів	12	2	2			8
	2				2	

Усього годин	120	20	20		2	78
--------------	-----	----	----	--	---	----

### 6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 1. Господарське процесуальне право: поняття, предмет і метод, система.	2
2.	Тема 2. Господарські суди в судовій системі України. Юрисдикція господарських судів.	2
3.	Тема 3. Учасники господарського судочинства.	2
4.	Тема 4. Докази та доказування в господарському процесі.	2
5.	Тема 5. Процесуальні строки та судові витрати.	2
6.	Тема 6. Наказне та позовне провадження.	2
7.	Тема 7. Позов в господарському процесі.	2
8.	Тема 8. Перегляд судових рішень.	2
9.	Тема 9. Виконання судових рішень у господарських справах.	2
10.	Тема 10. Провадження у справах за участю іноземних осіб. провадження у справах про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів.	2
Всього		20

### 7. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова

1. Конституція України від 28.06.96 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
3. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>
4. Про особливості продажу пакетів акцій, що належать державі у статутному капіталі банків: Закон України від 19.09.2024 № 3983-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3983-20#Text>
5. Про безоплатну правничу допомогу : Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/3460-17#Text>
6. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/5076-17#Text>

7. Про медіацію: Закон України від 16.12.2021 № 1875-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
8. Про затвердження Порядку надсилання судових повісток, повідомлень і викликів учасникам судового процесу в електронній формі: Наказ ДСА України від 23.01.2023 № 28 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0028750-23#Text>
9. Господарський процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / За заг. ред. д.ю.н., професора, академіка Академії наук Вищої школи України М. М. Ясинка. Київ : Алерта, 2024. 696 с.
10. Васильєв С.В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (господарська юрисдикція): навчальний посібник. Київ: Алерта, 2021. 416 с.
11. Васильченко Т.О., Причко О.І. Господарський процес в суді першої інстанції за новими правилами. К.: Центр учбової літератури. 2022. 472 с.
12. Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Постанови Пленуму Верховного Суду в господарському судочинстві. К.: Алерта. 2024. 512 с.
13. Господарський процес : навч. посіб. / [В. А. Кройтор, О. В. Синегубов, О. Г. Бортнік та ін.] ; за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 328 с.
14. Господарський процес: підручник. 2 вид., перероб. і доп. Київ: НУБіП України, 2023. 342 с.
15. Мелех Л. В. Господарський процес України: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с.

#### *Додаткова література*

1. Ватрас В.А. Відкриття провадження у цивільному та господарському процесі: порівняльний аспект. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія «Право». 2024. Вип. 82. Ч.1. С. 419–423. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.1.67>
2. Доктрина господарського процесуального права України (Актуальна тема номера). *Право України*. 2020. №7. URL: [https://pravoua.com.ua/uk/store/pravoukr/pravo\\_2020\\_7](https://pravoua.com.ua/uk/store/pravoukr/pravo_2020_7)
3. Зятіна Д. Перегляд судових рішень у зв'язку з виключними обставинами на підставі п. 1 ч. 3 ст. 320 ГПК України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 81–85.
4. Івасин О. Застосування принципу «ігнорування сигіа» у судовій практиці Верховного Суду під час розгляду господарських спорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 58–63.
5. Козакевич О.М. Третейські суди та доступ до правосуддя. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2020. № 4. С. 14–21.
6. Литвинчук О.І. Третейські суди в контексті реформування правосуддя: конституційно-правовий аспект. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія «Право». 2024. Вип. 85. Ч.1. С. 209–213. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.1.28>

7. Марченко В.Б. Вирішення господарських спорів щодо невиконання зобов'язань внаслідок застосування санкцій (обмежувальних заходів). *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія «Право». 2024. Вип. 82. Ч.1. С. 395–400. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.1.63>
8. Петренко Н. Застосування процедури врегулювання спору за участю судді в господарському судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 69–72.
9. Пільков К. Властивості доказів та критерії їх оцінювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 4. С. 86–99.
10. Поляков Р. Мирова угода в господарському процесі: правова природа та співвідношення різновидів. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 6. С. 66–71.
11. Соловійов О. Стадії загального позовного провадження в господарському судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 7. С. 104–108.
12. Сулім В. Діяльність господарських судів у системі судоустрою України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 8. С. 95–99.
13. Федоренко Ю.С. Особливості судових рішень, що ухвалюються за результатами розгляду відокремлених проваджень. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія «Право». 2024. Вип. 83. Ч.1. С. 413–418. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.1.61>
14. Ярош Я.С. Ефективність застосування примирних процедур у господарському судочинстві України. *Вісник Національної Академії правових наук*. 2023. № 2. С. 244–265.

#### *Інформаційні ресурси*

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>  
<https://court.gov.ua/> Судова влада України  
<https://supreme.court.gov.ua/supreme/> Верховний суд України  
<https://ccu.gov.ua/index.php> Конституційний суд України  
<https://www.tretsud.aub.org.ua/> Постійно діючий Третейський суд при Асоціації Українських банків  
<https://minjust.gov.ua/> Міністерство юстиції  
<https://www.spfu.gov.ua/> Фонд державного майна України  
<https://reestr.court.gov.ua/> Єдиний державний реєстр судових рішень  
<https://erb.minjust.gov.ua/#/search-debtors> Єдиний реєстр боржників  
<https://legalaid.gov.ua/> Безоплатна правнича допомога  
<https://wiki.legalaid.gov.ua> Довідково-інформаційна платформа правових консультацій WikiLegalAid